

Αρ. Πρωτ. : 13891/08
Χειριστής: Λάμπρος
Μπαλτσιώτης

Ο Α, αλβανός υπήκοος, γεννημένος στην Αλβανία το 1942, και νυν κάτοικος Ελλάδας απέστειλε αναφορά στον Συνήγορο του Πολίτη διαμαρτυρόμενος γιατί δεν αναγνωρίζεται ως έλληνας υπήκοος από τις ελληνικές Αρχές. Ο αναφερόμενος ισχυριζόταν τα ακόλουθα:

Α. Ο πατέρας του, γεννημένος στο Δέλβινο το 1902 ήταν έλληνας υπήκοος γιατί εμφανίζεται ως τέτοιος στη ληξιαρχική πράξη του γάμου του που τελέστηκε στην Ελλάδα το 1936, όσο και σε ληξιαρχική πράξη γεννήσεως τέκνου του που γεννήθηκε στην Ελλάδα το 1937..

Β. Ο πατέρας του ήταν έλληνας πολίτης με βάση το άρθρο 8 του ν. 4310/1929, το οποίο προέβλεπε ότι ομογενείς οι οποίοι είναι εγκαταστημένοι στην Ελλάδα και ισχυρίζονται ότι δεν είναι Έλληνες υπήκοοι πρέπει να εφοδιασθούν με σχετικό πιστοποιητικό εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, άλλως «*οι ομογενείς αυτοί θεωρούνται ως έλληνες πολίται*».

Γ. Η μητέρα του ήταν ελληνίδα πολίτης, δηλ. δεν απώλεσε την ελληνική ιθαγένεια λόγω υποστατού γάμου με αλλοδαπό, διότι της χορηγήθηκε διαβατήριο από τις ελληνικές αρχές δύο έτη μετά το γάμο της.

Επί των ισχυρισμών αυτών του αναφερομένου ο Συνήγορος του Πολίτη του απέστειλε έγγραφο στο οποίο, μεταξύ άλλων, αναφέρονται τα παρακάτω:

Αθήνα, 1 Οκτωβρίου 2008

Αρ. Πρωτ. : 13891/08/2.1

Η αμφισβήτηση περί της ελληνικής ιθαγένειας ανήκει στη δικαιοδοσία του Υπουργού Εσωτερικών ο οποίος «είναι αποκλειστικά αρμόδιος να αποφαινεται για κάθε αμφισβήτηση ιθαγένειας, μετά από αιτιολογημένη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου ιθαγένειας».

Όπως γνωρίζετε, η ιθαγένεια αποδεικνύεται από τη δημοτολογική εγγραφή, και ειδικά για τους άρρενες (και/ή) από την εγγραφή στα Μητρώα Αρρένων. Παρόλα αυτά είναι δεκτό τόσο από τη νομολογία, όσο και από την πρακτική του Υπουργείου Εσωτερικών, ότι αν η δημοτολογική εγγραφή ή εν πάσει περιπτώσει η κτήση ιθαγένειας προκύπτει εμμέσως αλλά σαφώς από άλλα έγγραφα τα οποία έχουν εκδοθεί από τις ελληνικές αρχές, είναι δυνατόν να διαπιστωθεί η ελληνική ιθαγένεια κάποιου προσώπου. Επίσης έχει νομολογηθεί ότι αν κάποιος «καλή τη πίστει» αντιμετωπίζεται ως έλληνας πολίτης από τις ελληνικές (ή και αλλοδαπές) αρχές επί μακρό χρονικό διάστημα, διαπιστώνεται η ελληνική του ιθαγένεια.

Επί των παραπάνω ισχυρισμών σας επιτρέψτε μας τις εξής παρατηρήσεις:

Α. Σε αρκετές περιπτώσεις, ακόμη και έως πρόσφατα οι ληξιαρχικές πράξεις δεν εμφανίζουν την πραγματική ιθαγένεια των προσώπων που αναγράφονται σε αυτές. Αυτό οφείλεται είτε σε αβλεψία των εν λόγω Αρχών, είτε παλαιότερα στην αδυναμία διασταύρωσης των γεγονότων, είτε τέλος σε λανθασμένη πληροφόρηση από άλλες Αρχές. Σε κάθε περίπτωση όμως, κρίσιμο θα ήταν να ανευρεθούν άλλα στοιχεία που να καταδεικνύουν ότι ο πατέρας σας αντιμετωπιζόταν από τις ελληνικές ή και τις αλβανικές Αρχές ως έλληνας υπήκοος, όπως για παράδειγμα, πιθανή εγγραφή του στο αρμόδιο Προξενείο ως έλληνα υπηκόου, πιστοποιητικό αλβανικών Αρχών όπου να εμφανίζεται με ελληνική υπηκοότητα (shtatësia) κλπ. Η γνώμη της Αρχής μας είναι ότι από μόνη της η αναγραφή του πατέρα σας σε ληξιαρχική πράξη ως έλληνα υπηκόου δεν αρκεί στη συγκεκριμένη περίπτωση, εφ' όσον μάλιστα ως τόπος γέννησης εμφανίζεται ο οικισμός Δέλβινο, ο οποίος μέχρι το 1912-1913 περιλαμβανόταν στην Οθωμανική Επικράτεια και εν συνεχεία στην Αλβανική. Αντίθετα σύμφωνα με το άρ. 2 του Νόμου 3655/1928, όσοι γεννήθηκαν σε οθωμανική περιοχή που στη συνέχεια αποτέλεσε τμήμα του αλβανικού κράτους και κατοικούν στις Νέες Χώρες τουλάχιστον την 6^η Αυγούστου 1924 είναι έλληνες υπήκοοι, εκτός αν είχαν προβεί σε επιλογή της αλβανικής ιθαγένειας. Αν ευρεθεί σχετική πιστοποίηση ότι ο πατέρα σας κατοικούσε στη Θεσσαλονίκη το 1924, τότε οι ελληνικές Αρχές πρέπει να αποδείξουν ότι είχε επιλέξει την αλβανική ιθαγένεια βάσει των καταλόγων που είχαν συνταχθεί και οφείλουν να τηρούν.

Β. Οι ευεργετικές διατάξεις πολιτογραφήσεως ομογενών που ίσχυσαν από τις αρχές του 20^{ου} αιώνα προϋπέθεταν την αίτηση του ομογενούς προς τις αρμόδιες Αρχές, ακόμη και αν επρόκειτο για μια ιδιαίτερα απλουστευμένη διαδικασία, όπως αίτηση στο Νομόρχη ή ακόμη και απλή αίτηση για εγγραφή στα μητρώα του δήμου χωρίς έγκριση των Αρχών, ούτε δόση όρκου, ούτε απόφαση του Νομόρχη. Σε όλες όμως της περιπτώσεις αναγκαία ήταν η ύπαρξη βούλησης η οποία αποτυπωνόταν με την εγγραφή στα οικεία μητρώα/δημοτολόγια (βλ. Ι. Γεωργιάδου, *Η Ελληνική ιθαγένεια*, Αθήναι, 1941, σσ. 37-38). Όπου ο νομοθέτης ήθελε να αποδώσει την ιθαγένεια ασχέτως της βούλησεως του ατόμου, και ειδικά ομογενών, χρησιμοποιεί τη λέξη *αυτοδικαίως*. Αντίθετα στο αρ. 8 του ν. 4310/1929 η διατύπωση «*θεωρούνται*» αναφέρεται μεν στην πρόθεση του νομοθέτη, πρέπει όμως να συντρέχει το στοιχείο της βούλησης, και μάλιστα της ατομικής βούλησης, στη συγκεκριμένη περίπτωση του πατέρα σας.

Γ. Μετά από επικοινωνία που είχαμε με τον δήμο Β. Κοζάνης, διαπιστώσαμε ότι τα παλαιότερα δημοτολόγια καταστράφηκαν το 1947 λόγω των γεγονότων του Εμφυλίου Πολέμου, άρα δεν μπορεί να εξακριβωθεί αν η μητέρα σας συνέχισε να είναι εγγεγραμμένη σε αυτά.

Το διαβατήριο συνιστά ισχυρότατη ένδειξη περί κτήσεως της ελληνικής ιθαγένειας, όμως σύμφωνα με πλειάδα ρυθμίσεων, μερικές των οποίων ίσχυσαν μέχρι το 2005, ταξιδιωτικό έγγραφο μπορούσε να εκδοθεί και για μη έλληνες υπηκόους, ιδίως ομογενείς. Ειδικά τα διαβατήρια τα οποία ίσχυαν για μια χώρα και ένα ταξίδι (όπως της μητέρα σας), έφεραν στις περισσότερες περιπτώσεις ιδιόγραφα, στην πρώτη εσωτερική σελίδα συνήθως, την ένδειξη «*Το παρόν εξεδόθη επί τη βάσει του υπ' αριθμ. ...πιστοποιητικό του Προέδρου [της κοινότητας]*». Η πιθανή ύπαρξη τέτοιας

εγγραφής θεωρούμε ότι αποδεικνύει επαρκώς την ελληνική ιθαγένεια της μητέρας σας, ή σε κάθε περίπτωση το γεγονός ότι επί σειρά ετών αντιμετωπιζόταν από τις ελληνικές Αρχές ως ελληνίδα πολίτης. Άλλως, πιθανώς η μητέρα σας, ως σύζυγος αλβανού υπηκόου *ομογενούς* προμηθεύτηκε με το ειδικό διαβατήριο που ίσχυε για τους *ομογενείς* από Αλβανία αλβανούς υπηκόους για ένα μόνο ταξίδι εκεί και εξέδιδε η οικεία Νομαρχία (βλ. ενδεικτικά: α. Βασίλειον της Ελλάδος-Υπουργείον Εσωτερικών, Τμήμα Μεταναστεύσεως, α.π. 37646, 11 Σεπτ. 1920 και α.π. 31850, 1^η Αυγ. 1920).

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η ιθαγένεια των γονέων σας, και ειδικά της μητέρας σας, δεν αποδεικνύεται σαφώς από τα προσκομισθέντα σε εμάς έγγραφα, χωρίς βέβαια να μπορεί να αποκλειστεί. Περί της αξιολογήσεως των προσκομισθέντων, ή άλλων στοιχείων που μπορεί να ανευρεθούν, καθώς και της αιτιολογήσεως του αν ο πατέρας σας υπήχθη στο αρ. 2 του ν.3655/28 και του αν στη μητέρα σας εκδόθηκε ελληνικό ταξιδιωτικό έγγραφο ούσα ήδη αλβανή υπήκοος, αρμόδιο είναι το Συμβούλιο Ιθαγένειας, στο οποίο όπως μας πληροφορήσατε έχετε ήδη απευθυνθεί..

Επειδή από τα προσκομισθέντα σε εμάς στοιχεία δεν προκύπτει παραβίαση κανόνα δικαίου ή κακοδιοίκηση, ο Συνήγορος του Πολίτη θέτει την αναφορά σας στο Αρχείο.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ:

Δ/ση Αστικής και
Δημοτικής Κατάστασης
Υπουργείο Εσωτερικών
Σταδίου 31
ΑΘΗΝΑ 105 59